

KLUCI A DĚVČATA, ZEMĚ JE KULATÁ

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA ORLOVÁ – LUTYNĚ mládí 726
okres Karviná ,
příspěvková organizace**

Identifikační údaje

Název školy : Základní škola Mládí 726, Orlová Lutyně,přísp.organizace

Zřizovatel : Město Orlová

Ředitel školy : Mgr. Ing. Kateřina Plintová

Vedoucí vychovatelka : Petra Olšarová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

Aktualizace personálních údajů a počet oddělení školní družiny k 1.9. 2022

Aktualizace personálních údajů školní družiny k 1.9. 2023

Aktualizace personálních údajů a počet oddělení školní družiny a výše úplaty k 1.9. 2024

Aktualizace personálních údajů školní družiny k 17.2. 2024

Poslání školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která jí od školního vyučování odlišují. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení odpočinku, rekreace a zájmové činnosti žáků.

Délka a časový plán

Trvání školního vzdělávacího programu je 5 let, během něhož se tématické okruhy nebo jejich části cyklicky opakují. Každoročně je vytvářen roční plán činností školní družiny, je tematicky zaměřen a dotýká se všech vzdělávacích oblastí 1. stupně ZŠ.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména prováděcím předpisem ke školskému zákonu –vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Cíle výchovně – vzdělávací práce ve školní družině

Při stanovení obecných cílů vycházíme z cílů vzdělávací soustavy, jak je formuluje školský zákon. Jde zejména o rozvoj žáka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, tolerancí a ohleduplností k jiným lidem, k ochraně životního prostředí, k ochraně zdraví a získávání osobní samostatnosti.

Tyto základní cíle doplňujeme o cíle specifické pro školní družinu jako je výchova k smysluplnému využívání volného času a získávání dostatků námětů pro naplňování volného času.

Učit se znát : získávat vědomosti o mnoha různých předmětech, objevovat věci, analyzovat je, přizpůsobovat se novým situacím, prohlubovat a procvičovat poznatky formou her.

Učit se jak na to : získávat širokou škálu osobních dovedností potřebných pro život, komunikovat s druhými nebo pracovat v týmu, osvojovat si praktické dovednosti.

Učit se žít společně : rozvíjet porozumění s jinými lidmi, pracovat společně a řešit konstruktivní problémy, které mohou nastat.

Učit se být : rozvíjet osobnostní stránky jedince- sebepojetí, sebeúcta.

Naplnování těchto cílů je vymezeno ve vyhlášce 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Kompetence

Kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Při výchovné práci ve školní družině v základních principech navazujeme na kompetence pro školní výuku a rozšiřujeme o kompetence k trávení volného času.

(Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a interpersonální kompetence, občanské kompetence, kompetence pracovní, kompetence k trávení volného času)

1.KOMPETENCE K UČENÍ: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2.KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3.KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4.SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5.ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí(přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6.KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních

dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Požadavky pedagogiky volného času

Výchovná práce ve školní družině má svá specifika a liší se od organizace vzdělávání ve škole. Při tvorbě ŠVP bereme tyto odlišnosti v úvahu a vycházíme zejména z některých požadavků pedagogiky volného času, které představují strategii výchovné práce v naší školní družině. Činnost a výchovné působení vychovatelek v naší školní družině vychází z požadavků pedagogiky volného času a školního vzdělávacího programu školy. Úloha vychovatelky spočívá především v tom, že je inspirátorkou činností, rádkyní, koordinátorkou, která dovede vést a poradit. Dovede sdílet s dětmi radost i neúspěchy. Dovede pokárat, pohladit i povzbudit. Vychovatelky svým působením obohacují děti o nové poznatky z nejrůznějších oblastí, prohlubují zájmy, rozvíjí schopnosti a nadání dětí. Každá vychovatelka dbá na to, že dobrá duševní pohoda dítěte podporuje harmonický rozvoj celé jeho osobnosti a usiluje o to, aby: - děti poznaly svou identitu, - poznaly hodnoty druhých lidí a přírody, - aby v dospělosti dokázaly vytvořit a udržet harmonické společenství, v rodině, práci a podobně. K tomuto cíli bude směřovat veškeré naše výchovně – vzdělávací úsilí.

Charakteristika školní družiny, materiální podmínky

Školní družina je součástí Základní školy. Nachází se v pavilonu A, kde sídlí první až třetí oddělení, čtvrté a páté oddělení se nachází na pavilonu C.

Družina je ze všech stran obklopena zelení. Pro svoji činnost využívá tři třídy v přízemí pavilonu A a dvě třídy na pavilonu C.

Třídy jsou vybaveny sektorovým nábytkem, v němž jsou uloženy stolní hry, stavebnice, knihovnička. Třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Venku využíváme hřiště a dalších prostor v areálu školy, vycházky realizujeme do okolí školy a nedalekého areálu městského lesoparku.

Pro realizaci hudebních činností se využívá klavír, soubor lehko ovladatelných hudebních nástrojů.

Místnosti je vybaveny koberci a okna jsou opatřena žaluziemi.

Stravování dětí probíhá ve školní jídelně.

Ekonomické podmínky

Plátce úplaty

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno zpravidla za úplatu. Platbu hradí, není-li prominuta, zákonný zástupce žáka, který je přijat k docházce do ŠD.

Stanovení výše úplaty v družině

- a) Výše úplaty respektuje § 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.
- b) Měsíční výše úplaty není závislá na počtu dní, ve kterých se žák v průběhu měsíce skutečně účastnil činnosti družiny.
- c) Ředitelka školy směrnicí stanovila měsíční příspěvek rodičů žáka na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ve školní družině s účinností od 1. 9. takto:
 - 300 Kč měsíčně na jedno dítě, pokud je přihlášeno k pravidelné docházce do ŠD
 - 100 Kč měsíčně na jedno dítě, pokud je přihlášeno k docházce pouze do ranní družiny
 - Tyto částky platí i pro každého dalšího žáka v případě docházky sourozenců do ŠD.

Snížení nebo prominutí úplaty

Výši úplaty může ředitelka školy na základě § 11 vyhlášky č. 74/2005 Sb., snížit nebo úplaty osvobodit, jestliže :

- Účastník, nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi.
- Účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách.
- Účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře.

Tuto skutečnost prokáže ředitelce školy.

O snížení nebo prominutí úplaty rozhodne ředitelka školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce. O prominutí úplaty nelze rozhodnout se zpětnou platností.

- Pokud je v kalendářním měsíci omezen nebo přerušen provoz družiny po dobu delší než 5 dnů, úplata se účastníkovi poměrně sníží.

Personální podmínky

Výchovně- vzdělávací činnost je zajišťována vedoucí vychovatelkou a dalšími čtyřmi vychovatelkami, které se ve svých činnostech s dětmi vzájemně doplňují. Své odborné zaměření si budou i nadále prohlubovat v kurzech i samostudiem.

Formy činnosti

Školní družina organizuje pravidelnou činnost, pořádá příležitostné akce, v průběhu dne nabízí spontánní aktivity, umožňuje žákům odpočinek a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost : výchovná a vzdělávací činnost. Je dána týdenní skladbou a představuje organizované aktivity v oblastech pracovní,

výtvarné, sebevzdělávací, estetické, tělovýchovné.

Příležitostní aktivity : návštěvy knihovny, DKMO, sportovní dny, besídky.

Spontánní aktivity : každodenní klidové činnosti v rámci ranní a odpolední družiny.

Individuální činnost : odpočinkové činnosti kompenzující zátěž během školního vyučování.

Příprava na vyučování : didaktické hry a činnosti upevňující a rozšiřující školní výchovu.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Ve výchovně- vzdělávacích činnostech je nutné řídit se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví. Akceptujeme podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny (vhodná struktura režimu dětí, vhodný stravovací a pitný režim, zdravé prostředí užívaných prostor družiny, ochrana před úrazy, dostupnost prostředků první pomoci). Poskytujeme dětem vhodné psychosociální podmínky (příznivé klima, věková přiměřenost, ochrana žáků před patologickými jevy, spoluúčast na činnosti školní družiny)
Tyto podmínky jsou zachyceny ve školním řádu. Podmínky specifické pro školní družinu jsou zařazeny do vnitřního řádu školní družiny (příloha č. 1).

Obsah vzdělávacího programu

Vzdělávací program školní družiny vychází z aktuálních podmínek
Vzdělávací program školní družiny navazuje na školní vzdělávací program. Vzdělávací obsah v ŠD vychází zejména z kapitoly Člověk a jeho svět, která je dále členěna do pěti tematických okruhů
(Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a zdraví).

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jsou-li do oddělení školní družiny integrovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami, veškeré činnosti budou adekvátně přizpůsobeny jejich individuálním potřebám, možnostem a schopnostem.

Okruh námětů pro dlouhodobou výchovnou činnost v ŠD

Vzdělávací oblast -MÍSTO, KDE ŽIJEME

Seznamujeme se se školou a jejím prostředím
Poznáváme okolí školy
Zdoláváme cestu do školy
Osvojujeme si bezpečné chování při cestě do školy
Domov, okolí domova
Poznáváme prostředí domova
Orientujeme se v místě bydliště
Poznáváme naše město
Seznamujeme se s historií a současností města
Přibližujeme roli chodce i cyklisty
Nahlížíme za hranice republiky

- Vyprávíme si o životě naší rodiny, co kdo doma dělá. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas
- Orientujeme se v prostorách školy, seznamujeme se s prostředím školy, školní jídelny, družiny a ostatních prostor, seznamujeme se se zaměstnanci školy
- Pořádáme výstavky prací dětí, tvoříme, malujeme a vystřihujeme obrázky a zdobíme si naši družinu

- Vyprávíme si o cestě do školy, o bezpečnosti
- Zjišťujeme zajímavá místa v našem městě, čteme si o našem městě, navštěvujeme knihovnu, Muzeum Těšínska, DK, DDM, jiné školy... Pořádáme soutěže o našem městě, malujeme město, účastníme se akcí města (výstavy, jarmarky, slavnosti...) zajímáme se o dopravu ve městě, prostředky, značky
- Zjišťujeme cyklostezky, osvojujeme si pravidla účastníků silničního provozu – chodec, cyklista
- Čteme si pohádky a příběhy z různých zemí, prohlížíme si obrázky z života lidí za našimi hranicemi, pořádáme výstavy výrobků z cizích zemí

Vzdělávací oblast- LIDÉ KOLEM NÁS

Uvědomujeme si vztahy v rodině a role rodinných příslušníků
Všímáme si chování a vlastností jiných lidí
Upevňujeme pravidla slušného chování
Vytváříme kamarádské vztahy ke spolužákům
Uvědomujeme si význam vzdělání
Poznáváme lidové tradice a obyčeje
Seznamujeme se s uměním v literatuře, hudbě, výtvarném umění
Poznáváme základní formy vlastnictví, role peněz
Orientujeme se v různých oborech lidské činnosti - povolání
Seznamujeme se s právy a povinnostmi dětí

- Celá moje rodina – vyprávíme si o rodičích, sourozencích, prarodičích, o vztazích mezi členy, pojmenováváme příbuzenské vztahy, popisujeme zaměstnání rodičů a příbuzných

- Učíme se básničky a písničky pro maminky a vyrábíme pro ně přáníčka, Den matek
- Prostřednictvím her se seznamujeme s kamarády, upevňujeme návyky společenského chování, všichni jsme kamarádi
- Zdokonalujeme se při sebeobsluze při oblékání, úklid hraček, her a stavebnic, při hygieně
- Při hrách se učíme komunikativní dovednosti – zdravení, děkování atp.
- Procvičujeme zásady správného stolování ve školní jídelně
- Vyprávíme si o vzdělání, o jeho významu, hrajeme si na školu
- Vyprávíme si o povolání lidí, jejich specifikách
- Seznamujeme s s právy dětí – Vím, co smím?

Vzdělávací oblast –LIDÉ A ČAS

Seznamujeme se s minulostí a poznáváme současnost
Poznáváme způsob života v minulosti a dnes
Orientujeme se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina
Poznáváme čtvero ročních období, jejich charakteristiky
Rozlišujeme změny v přírodě podle ročních období
Učíme se časově zařadit Vánoce a Velikonoce
Poznáváme vánoční a velikonoční zvyky a obyčeje
Všímáme si, jak se mění lidé
Vytváříme denní režim, uvědomujeme si čas na práci a odpočinek
Seznamujeme se s dějinami
Významné osobnosti

- Vyprávíme si o vánočních a velikonočních zvycích, vyrábíme ozdoby a dárečky, malujeme kraslice, zpíváme koledy
- Pozorujeme přírodu na vycházkách, její proměny v jednotlivých ročních obdobích

- Povídáme si, jak se kdysi žilo a bydlelo
- Čteme české pohádky, básničky, říkadla, hádanky
- Navštěvujeme výstavy a muzea
- Při hrách si cvičíme paměť, postřeh a pozornost , tvořivé myšlení

Vzdělávací oblast – ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Poznáváme přírodu kolem nás – rostliny a živočichové
Orientujeme se v ročních obdobích
Seznamujeme se s lidovými pranostikami, počasí
Uvědomujeme si význam vody a vzduchu
Chráníme si své životní prostředí
Význam likvidace a třídění odpadů
Orientujeme se v živé a neživé přírodě

- Pozorujeme přírodu na vycházkách, učíme se chování v přírodě
- Popisujeme znaky živé a neživé přírody
- Sbíráme přírodniny pro výtvarné a pracovní činnosti
- Čteme o přírodě, sledujeme pořady o přírodě, listujeme v encyklopediích
- Pečujeme o pokojové rostliny
- Uvažujeme o smyslu lidových pranostik
- Třídíme odpad, debatujeme o tom, jak člověk prospívá nebo škodí přírodě

Vzdělávací oblast – ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Upevňujeme si základní hygienické návyky
Poznáváme své tělo
Pečujeme o své zdraví,co nám prospívá a co škodí

Učíme se správně jíst
Umíme se chovat u lékaře
Uvědomujeme si důležitost pohybové aktivity, sportu
Učíme se vhodně využívat volný čas
Dodržujeme zásady bezpečného chování

- Vyprávíme se o zdravém životním stylu, o správném oblékání, stravování
- Dodržujeme osobní hygienu
- Učíme se ošetřit drobná poranění, poznáváme zásady první pomoci
- Chodíme na vycházky, sportujeme na hřišti, pořádáme závody, učíme se míčovým hrám, účastníme se soutěží

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je uložen v listinné podobě u vychovatelky ŠD a ředitelky školy.

Příloha č.1 - Vnitřní řád školní družiny 2022/23
Příloha č.2 - Písemná přihláška do školní družiny
Příloha č.3 - Písemná odhláška školní družiny
Příloha č.4- Roční plán ŠD 2022/23
Příloha č.5- Roční plán ŠD 2023/24
Příloha č.6 - Vnitřní řád školní družiny 2023/24
Příloha č.7- Roční plán ŠD 2024/25
Příloha č.8- Vnitřní řád školní družiny 2024/25
Příloha č.9- Roční plán ŠD 2025/26
Příloha č.10- Vnitřní řád školní družiny 2025/26

V Orlové 1. 9. 2022

.....
Petra Olšarová
vedoucí vychovatelka

.....
Mgr. Ing. Kateřina Plintová
ředitelka školy